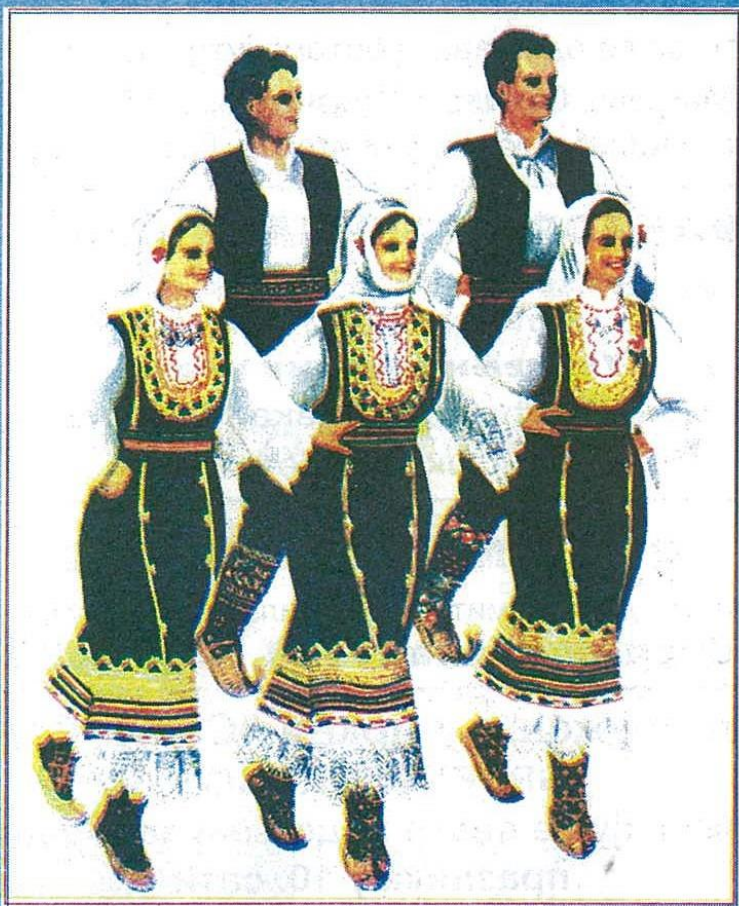

ГРЕТОСЈАРНИК

СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ "СВЕТИ САВА"

212. Diamond Creek Rd. GREENSBOROUGH, VIC. 3088

ДОБРО ДОШЛИ НА
САБОР СРПСКОГ ФОЛКЛОРА
GREENSBOROUGH

Субота 24. и Недеља 25. септембар 2005.

СВЕТОСАВНИК

Издази тромесечно: за Божић, Васкрс, Видовдан и Крстовдан
с благословом Њ. П. Епископа Г. Милутина

Издање Српске православне ЦШО "Свети Сава", Мелбурн
Уређује и умножава протојереј-ставрофор Драгомир Шиповац

СРПСКА ШКОЛА "СВЕТИ САВА"

Настава се одржава суботом ујутру од 10 - 1 сат

Учитељи: Свјетлана Стијачић, Брано Вујичић,
Драгана Килибарда и вероучитељ о. Драгомир Шиповац

ФОЛКЛОРНА ГРУПА "АВАЛА"

Пробе се одржавају петком вече од 7,30 у три групе:
мали, средњи и велики.

Учитељи српских игара:

Борис Стефанов, Савка Марјановић,
Бошко Цвијетић

ИЗНАЈМЉИВАЊЕ САЛА

Ако желите да изнајмите велику или малу салу назовите:

Станиша Јовановић 9436 5880

Богослужења у цркви "Свети Сава"

GREENSBOROUGH

одржавају се сваке недеље и заповедног
празника у 10. сати

Свештеник:

о. Драгомир Шиповац
9432 3048 Mobile: 0414-314 126

Председник ЦШО:

г. Илија Чубрило: 9459 5552

ПОЗИВ

НА 7. САБОР СРПСКОГ ФОЛКЛОРА

СУБОТА 24.

И НЕДЕЉА 25. СЕПТЕМБРА 2005.

ПРОГРАМ У СУБОТУ ВЕЧЕ 24. СЕПТЕМБРА 2005:

Забава са одличном народном музиком уз изврстан избор хране и пића.

Потрудимо се и помогнимо да се наша омладина међусобно дружи и упознаје.

ПРОГРАМ У НЕДЕЉУ 25. СЕПТЕМБРА 2005:

Св. литургија у 10. сати, а затим ће се наставити са наступима фолклорних група из **Викторије, Новог Јужног Велса и Gold Coast-а.** У наставку, народно весеље са песмом и музиком - цео дан.

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА

СЕПТЕМБАР

- НЕДЕЉА 25. Света литургија у 10. часова
у наставку **Сабор српског фолклора**
УТОРАК 27. **КРСТОВДАН** (пост) Св. литургија у 10.

ОКТОБАР

- НЕДЕЉА 2. Света литургија у 10. часова
НЕДЕЉА 9. Света литургија у 10. часова
НЕДЕЉА 16. Света литургија у 10. часова
НЕДЕЉА 23. Света литургија у 10. часова
ЧЕТВРТАК 27. **СВ. ПЕТКА** (Служба у 10. часова)
НЕДЕЉА 30. Света литургија у 10. часова
ПОНЕДЕЉАК 31. **СВ. ЛУКА** (Резање колача у 10. часова)

НОВЕМБАР

- НЕДЕЉА 6. Света литургија у 10. часова
УТОРАК 8. **СВ. ДИМИТРИЈЕ** (Служба у 10. часова)
НЕДЕЉА 13. Света литургија у 10. часова
СРЕДА 16. **ЂУРЂИЦ** (Св. литургија у 8. часова)
НЕДЕЉА 20. Света литургија у 10. часова
ПОНЕДЕЉАК 21. **СВ. АРАНЂЕЛ** (Резање колача од 8.)
НЕДЕЉА 27. Света литургија у 10. часова

ПОНЕДЕЉАК 28. Почетак Божићног поста

КРСНА СЛАВА

Ни један народ на свету нема славу осим Срба. То Србе краси и обележава на свој земаљској планети. Зато се и каже:

“Нико нема што Србин имаде,
Србин има своју крсну славу!”

Шта је крсна слава?

Кад неко слави славу, то значи да призива светитеља кога прославља да му буде помоћник и заштитник. Зато увек, и кад није слава ми се молимо Богу: “Помози Боже и света Крсна славо моја”.

Шта треба припремити пре Славе?

Потребно је позвати свештеника да освети водицу којом ће се замесити крсни хлеб. Затим, треба кућу лепо средити, тако, када гости дођу да буде све како треба. Дан пре славе домаћица треба испећи славски колач или хлеб.

Како се припрема Крсни хлеб?

Крсни хлеб се меси од пшеничног брашна са освећеном водицом. По њему се праве разне фигуре, а највише је распрострањен крст са четири слова “с”.

Поред припремања хлеба, спрема се и кољиво или жито. Оно се припрема од куване пшенице која се заслади.

Исто тако, домаћин спреми црвено вино.

Кад дође Слава шта се онда чини?

Иде се ујутру у цркву на Службу и понесе са собом: Славски колач, жито и вино, да их свештеник благо-слови.

Како се то обавља?

Свештеник отпева тропар славе, где се моли Богу и

светоме за наше спасење, затим чита молитву за освећење кољива, где се обраћа светоме да благо-слови оне који су све ово спремили у славу Божију и упокоји преминуле сроднике наше.

Потом за Славски колач и вино говори: "Господе Исусе Христе Боже наш, благослови овај хлеб и вино Духом твојим Светим", уздиже Колач у славу светитеља, реже унакрст, прелива вином и окреће заједно са славарима уз пригодне песме.

На крају се моли Богу за народ српски, епископа и све укућане поименице, као и за умрле сроднике.

И шта се после чини?

Код куће се упали свећа, узме кадионица у коју се стави жар и тамњан и домаћин окади икону, свећу и трпезу на којој је све постављено; читајући: Оче наш... Богородице дјево... и у себи се молећи Богу и захваљујући му се на Његовом дару.

Кад се све обави онда се свак послужује са житом, вином и комадићем славског колача, увек честитајући домаћину и свима у кући славу, молећи се Богу да им дадне свега у изобиљу.

Како гости долазе, тако се сви редом послужују са житом, седају за сто и чаше. Кад се скупе, пре јела се устаје и моли се Богу, а онда настаје послужење.

Докле год свећа гори, домаћин не седа, него госте послужује.

Које се славе највише славе?

Највише Срби славе следеће светитеље: Светог Ђорђа, Светог Николу и Светог Јована, као и Светог Стефана.

ПОМЕН КРАЉЕВИМА у недељу 6. новембра 2005.

Служиће се Св. литургија у цркви “Свети Сава” Greensborough са почетком у 10 часова, а затим ће се одслужити Помен Блаженопочившим краљевима.

После помена прећи ће се у црквени дом на послужење.

ИЗ КЊИГЕ ЖИТИЈА СВЕТИХ

КРСТОВДАН.

Овога дана празнују се два догађаја у вези са часним Крстом Христовим: прво проналазак часног Крста на Голготи, и друго повратак часног Крста из Персије опет у Јерусалим.

Обилазећи Свету Земљу св. царица Јелена намисли да потражи часни Крст Христов. Неки старац Јеврејин, по имену Јуда, једини знаде место где се Крст нахођаше, па присиљен од царице изјави, да је Крст закопан под храмом Венериним, кога подиже на Голготи цар Адријан. Царица нареди те порушише тај идолски храм, па копајући у дубину нађоше три крста. Док царица беше у недоумици, како да распозна Крст Христов, пролажаше мимо тога места пратња са мртвацем. Тада патријарх Макарије рече, да међу на мртваца редом један по један крст. Када метнуше први и други крст, мртвац лежаше непромењено. А кад ставише на њ трећи крст, мртвац оживе. По томе познаше, да је то часни и животворни Крст Христов. Метнуше га потом и на једну болесну жену, и жена оздрави. Тада патријарх уздиже крст, да га сав народ види, а народ са сузама певаше: Господи помилуј! Царица Јелена направи ковчег од сребра и положи у њ часни Крст.

Доцније цар Хозрој освојивши Јерусалим, одведе многи народ у ропство и однесе Крст Господњи у Персију. У Персији Крст је лежао 14 година. 628 године цар грчки Ираклије победи Хозроја и са славом поврати Крст у Јерусалим. Ушавши у град цар Ираклије ношаше крст на својим леђима. Но наједанпут стаде цар и не могоше ни корак крочити. Патријарх Захарија виде ангела, који спречаваше цару да у раскошном царском оделу иде под Крстом и то по оном путу по којем је Господ, бос и понижен, ходио. То виђење објави патријарх цару. Тада се цар свуче, па у бедној одећи и босоног узе Крст, изнесе га на Голготу, и положи у храм Васкрсења, на радост и утеху целог хришћанског света.

РАСУЂИВАЊЕ

Као што се свећа од свеће пали, тако и добро дело од доброга дела.

Неки патриције хтеде поклонити цркви један златан крст, па позва младог и искусног златара, даде му много злата на меру и поручи му, да изради крст какав он жељаше. Сиромашни кујунција видећи колику жртву чини патриције ради душе своје, разгоре се срцем према Богу, па се реши, те и он додаде оној гомили злата патрицијевог својих десет златника.

Када крст би готов, патриције измери крст, и нађе, да је тежи од онога злата што он даде младићу. И одмах стаде да кара младића као лопова, подозревајући га да је утајио нешто од његовог злата, и на место утајеног злата метнуо неки други тежак метал. Када младић виде патриција јаросна, он му онда исповеди своје дело. “Приложих, рече, и ја од мога злата, као она удовица две лепте, да бих примио с тобом награду од Христа”. Чувши ово патриције разнежи се срцем и рече честитом младићу: “од данас те узимам за свога сина и наследника целог мог имања”.

Св. Муч. Вера, Нада, Љубав, и мајка им Софија.

Живели и страдали у Риму у време цара Адријана. Софија мудра, како јој и име каже (софија - мудрост), беше остала удовом, и као хришћанка беше добро утврдила и себе и кћери своје у вери Христовој. У време када се мучитељска рука Адријанова пружи и на добродетељни дом Софијин, Вера имаше 12, Нада 10, а Љубав 9 година. Изведене пред цара оне све четири, држећи се за руке “као венац исплетени” смерно али одлучно исповедише веру у Христа Господа и одбише да приносе жртве идолској богињи Артемиди.

Пред страдање мајка саветима својим крепљаше кћери своје, да би истрајале до краја. “Ваш небески љубитељ Исус Христос јесте здравље вечно, красота неисказана и живот бесмртни. И када тела ваша буду муком уморена, Он ће вас обући у нетрулежност, и ране на вашим телима ће засијати на небу као звезде”.

Све једну по једну мучитељ мучаше љутим мукама, најпре Веру,

па Наду, па Љубав. Тукоше их, секоше, бацаше у огањ и врелу смолу, и најзад једну за другом мачем посекоше. Мртва тела својих кћери узе Софија однесе ван града и тамо чесно сахрани. И оста на гробу њиховом три дана и три ноћи молећи се Богу, и у томе предаде дух свој Богу хитајући у рајска насеља, где је блажене душе њених славних кћерки чекаху.

РАСУЂИВАЊЕ

Владалац богобојажљив и веран Богу права је благодат небеска за сав народ.

Краљ Вацлав Чешки беше такав владалац. Његова ревност према светињи вере и строгост у животу напомиње нам древне подвижнике. Дан је посвећивао државним пословима а ноћ молитви. Са својим старим слугом Подивојем често је босоног по зими ходио на јутрењу у цркву. И често је сам месио и пекао просфоре, а обавезно онда када се сам хтео причестити. Његовом бригом подизани су многи храмови, у којима се посведневно служила служба Божија. Нарочито се бринуо о сиротим и бедним. Био је мирољубив, али ипак велики и неустрашиви јунак.

Када суседни кнез Радислав нападе на Чешку земљу, Вацлав му посла писмо питајући га, шта га побуђује да ратује са њим? Горди Радислав одговори, да он тражи, да Вацлав уступи њему сву Чешку и свој престо. Тада Вацлав скупи велику војску и изађе пред свог непријатеља. Па видећи две силне војске, сажали му се да толико људи гину, те посла оваку поруку Радиславу: “спор иде између мене и тебе; ти желиш да владаш Чешком а ја не уступам. Дозволи да ту ствар решимо бојем међу нама двојицом. На шта крвава битка двеју војски?” Кнез Радислав се сагласи на двобој; но би побеђен од Вацлава, и на коленима мољаше овога за опроштај.

Св муч. Зосим Пустињак.

Неки кнез Киликијски Дометијан иђаше у лов у планину са слугама својим. У планини виде стара човека, окружена зверовима, кротким као јагањцима. Упитан ко је и шта је, старац одговори, да му је име Зосим, да је хришћанин, и да одавно живи са зверовима,

који су бољи од мучитеља хришћана у граду. То увреди Дометијана, који и сам беше љути мучитељ хришћана, па окова Зосима и посла га пред собом у Назарет, где га нарочито хтеде мучити, да би тамо заплашио оне који верују у Христа

И када га свега израђави и искрвави ударцима веза му камен о врат, па га уздиже на једно дрво. Па му се ругаше кнез: “заповеди, да дође један звер, па да и ми сви верујемо!” Свети мученик се помоли Богу, и заиста појави се огроман лав, који приђе Зосиму и потури главу своју под камен, да олакша мученику. У великом страху одреши кнез Зосима, но овај убрзо за тим предаде дух свој у руке Господа свога.

Зачеће св. Јована Крститеља.

Овога дана прославља се милост, чудо и мудрост Божија; милост према побожним и праведним родитељима св. Јована, старцу Захарији и старици Јелисавети, који су целог живота желели и од Бога просили једно дете; чудо зачећа Јованова у престарелој утроби Јелисаветиној; и мудрост у домостројству људскога спасења. Јер са Јованом имађаше Бог нарочите велике намере, на име, да он буде пророк и Претеча Христу Господу, Спаситељу света. Преко Својих ангела Бог је објавио рођење Исака од бездетне Саре, и Самсона од бездетног Маноја и његове жене, и Јована Претече од бездетних Захарије и Јелисавете. Преко ангела својих Бог је објављивао рођење оних, с којима је имао нарочите намере.

Како су се могла родити деца од старих родитеља?

Ако је ко љубопитљив да дозна, нека не пита о томе ни људе, јер људи то не знају, ни природне законе, јерт то је изнад природних закона, него нека обрати поглед свој на силу Свемогућег Бога, који је из ништа створио сав свет, и који за стварање првога човека, Адама, није потребовао никакве родитеље ни старе ни младе.

Место љубопитства одајмо хвалу Богу, који нам често јавља моћ и милост и мудрост Своју мимо природне законе, у које оковани и ми би, без нарочитих чудеса Божијих, пали у очајање и Богозаборав.

РАСУЂИВАЊЕ

Ко сирوماху дели, Христу даје. То је смисао јеванђелске науке, која се у искуству светитеља потврдила.

Петар Милостиви кад се покајао почео је делити милостињу сиромасима, где год му се указала прилика. Једном га сретете неки бродоломник, који једва спасе своје наго тело при бродолому, сретете га и запреси неку одећу. Петар свуче са себе своју скупоцену доламу и обуче нагога. Но после кратког времена Петар виде своју доламу у дућану неког трговца, који је беше изложио на продају. Ожалости се Петар веома, што онај бродоломник продаде његову доламу место да је сам употреби. “Нисам достојан, говораше сам себи Петар, не прима Господ милостињу моју”. Но у сну му се јави Господ у виду човека благообразна и сјајнијег од сунца, са крстом на глави својој, и са доламом Петровом на себи. “Зашто се жалостиш, Петре?” упита га Господ. “Како да се не жалостим, Господе мој, кад видим да оно што ја убогим дајем продаје се на пазару?” Тада га Господ упита: “познајеш ли ову одећу на мени?” Петар одговори: “познајем, Господе, то је моја одећа којом оденух нагога”. Тада му опет Господ рече: “не жалости се, дакле, ти си дао сирوماху, а ја сам је примио, и похваљујем дело твоје”.

Св. Јован Богослов, апостол и јеванђелист.

Син рибара Заведеја и Саломеје, кћери Јосифа, обручника св. Богородице. Позван Господом Исусом Јован одмах остави свога оца и мреже рибарске, и пође са својим братом Јаковом за Христом. И од тада се није више одвајао од Господа свога до краја.

Са Петром и Јаковом присуствовао је васкрсењу кћери Јаирове и Преображењу Господа. На Тајној Вечери ставио је био главу на прси Исусове. Када су сви други били оставили распетог Господа, Јован је са св. Богомајком остао под Крстом. По наређењу Господа он је после био као син св. Дјеви Марији и брижно је служио и чувао до успенија њеног. По успенију св. Богородице отишао је Јован са учеником својим Прохором на проповед Јеванђеља у Малу Азију. Највише се бавио у граду Ефесу. Својом надахнутом проповеђу и чудотворством

он обрати многе у хришћанство и пољуља незнабоштво из темеља.

Незнабожци озлојеђени везаше га и послаше у Рим цару Дометијану. Пред царем беше мучен и бијен; но како не нашкоди ни најљући отров, који му дадоше да испије, нити кључало масло, у које га вргоше, цар се уплаши, и сматрајући га бесмртним посла га у изгнанство на острво Патмос.

На том острву св. Јован преведе многе у хришћанство речима и чудесима, и утврди добро цркву Божију. Ту написа Јеванђење своје и Откривење. У време цара Нерве, који даде слободу свима сужњима, Јован се упути поново у Ефес, где поживе неко време утврђујући ту своје раније започето дело. Беше му преко 100 година када се представи Господу.

Када му ученици после отворише гроб, не нађоше тела његовог, али сваке године 8. маја исходио је из његовог гроба неки ситан прах, мирисан и лековит.

РАСУЂИВАЊЕ

Онај ко обрати грешника с кривога пута његова спашће душу од смрти и покрити мноштво гријеха; тако пише апостол Јаков (5,20).

Апостоли Христови нису само овако говорили, него су и делом ово потврђивали. За св. Јована апостола прича св. Климент Александријски, како у неком месту у Малој Азији беше крстио једног незнабожачког младића, и поверио га бризи мјесног епископа, а он отишао даље на проповед јеванђеља. У одсуству св. Јована онај се младић поквари и почне се опијати, и красти, и најзад ступи у неку разбојничку дружину, која је из шуме нападала људе и харала.

После извесног времена врати се св. Јован у то место, и чу од епископа, шта се догодило са оним младићем. Тада св. Јован, не часећи часа, потражи коња и спроводника и одјури ка оној шуми, где се разбојничка дружина нахођаше. Тражећи по шуми светитељ нађе хајдуке и изађе пред старешину хајдучког. А онај младић чим га угледа и позна, нададе се у бегство. Старац Јован појури за њим, те и поред старости своје сустиже га. Видећи да је сустигнут младић

паде пред ноге апостола, и од стида не смеде му у очи погледати. Јован га загрли и поче љубити, као пастир кад нађе изгубљену овцу. И поврати га Јован у град, и утврди поново у вери и добродетелном животу. И угодивши Богу упокоји се младић тај у своје време.

Преп. Киријак Отшелник.

Рођен у Коринту од родитеља Јована и Евдокије. Отац му Јован беше презвитер, а мјесни епископ Петар сродник његов. У раној младости постави га епископ за чтеца саборне цркве. Читајући Св. Писмо млади Киријак дивљаше се Промислу Божијем, како прослави све истините слуге Бога живог, и како устроји спасење рода људског. У 18. години својој одведе га жеља за духовним животом у Јерусалим. У Јерусалиму ступи у манастир некога божијег човека Евсторгија, који му даде почетна упутства у монашком животу. По том оде св. Јефтимију, који га прозре као будућег великана духовног, обуче га у схимну и посла на Јордан св. Герасиму, где Киријак проведе 9 година. По смрти Герасимовој опет се врати у манастир св. Јефтимија, где оста на безмолвију 10 година. После тога мењаше место за местом бегајући од славе људске. Подвизаваше се и у обитељи св. Харитона, где најзад и сконча свој земни пут 557. године, навршивши 109 година живота

Прослављени подвижник и чудотворац св. Киријак је био крупан и снажан телом, и такав остао до дубоке старости, и поред тешког поста и бдења. У пустињи се понекад годинама хранио само сировим зељем.

ЖИТИЈЕ СВЕТОГ ВЛАДИКЕ НИКОЛАЈА ОХРИДСКОГ И ЖИЧКОГ

Пастироначалник Цркве, Спаситељ рода људског и све творевине Божије, Господ и Бог наш Исус Христос, Богочовек, благословио је и наше грешно покољење давши нам, као Началник и Савршитељ вере наше Богомудрог Наставника и Учитеља, који нам проповедаше Реч Божју и имађаше богоугодан свршетак живота свога и нама остаде као углед Вере

Праве (Јевр. 12, 2; 13,7), а то је највећи Божји човек у наше дане на земљи Српској – Свети Владика Николај Охридски и Жички.

О Николају многи много знају, али нико не зна све, јер Николај као Христоносац и Богоносац сав је у сваком своме делу, у свакој својој речи, у сваком своме поступку, па ипак он прераста и надраста сва своја дела и прелива се изван свих својих речи усмених или писаних. Он је необухватљив и несместив у наше људске појмове, речи, изразе... Много га више остаје изван свега реченога и написаног о њему и од њега. Личност сваког човека, а посебно Светитеља, ствара дела непролазне вредности, али никада није сва у тим делима.

Николај је угледао овај Божији свет у зору 23. децембра (по старом календару) 1880. године, на Туциндан и на празник Св. Наума Охридског. Родио се у маленом али „Божијем селу Лелићу“, како га је сам назвао, недалеко од Ваљева, на падинама планине Повлена. Његови родитељи, Драгомир и Катарина, беху прости земљорадници, али добри и поштени људи и побојни православни хришћани, нарочито мајка. Ускоро по рођењу они своје прво по реду али слабашно чедо просвећују светим крштењем давши му име Никола. Крштење је обавио познати поп Андрија у манастиру Телијама, тадашњем парохијском храму села Лелића.

У дому својих родитеља, у друштву са осталом децом (било их је деветоро, али су остала деца умрла и изгинула у рату, па је на крају остао само Николај), мали Никола јачао је телом и духом, примајући од своје побожне и свете мајке прве појмове о Богу и вери православној. Често га је она водила за ручицу у манастир Телије, удаљен од њихове куће 4-5 километара, на молитву и причешће. Ти први утисци о Богу, Божијем храму и молитви, које је он жудно упијао са усана своје мајке, урезали су се неизбрисиво у младу детињу душу.

Своје образовање мали Никола отпочео је у манастиру Телијама, где га је отац одвео да се описмени макар толико „да зна читати повиве од власти и на њих одговарати“, па да га онда задржи на селу као хранитеља и „школованог“ човека. Но Божије Провиђење је имало други и несумњиво бољи план о малом Николи. То као да је и Никола пројављивао, показујући још од првих дана своју изузетну даровитост и ревност у учењу. Остало је предање да је Никола за време школског одмора, док су се друга деца играла и предавала несташлуцима, повлачио се у скривени кутак манастирске звонаре и тамо „одмор“ проводио у прилежном читању и молитви.

Његову изузетну ревност и даровитост запазио је његов учитељ Михаило

Ступаревић и препоручио му наставак школовања у ваљевској гимназији, где се Никола показао убедљиво најбољи ђак, иако је, да би се школовао, служио у варошким кућама, као и већина ђака у то време.

Као ученик Богословије био је ненадмашан кроз сво школовање. Његово истицање у наукама било је резултат како од Бога дане му природне интелигенције, тако и његовог истрајног и систематског труда и рада. Знао је колики је грех закопати Божији таленат у земљу, те се неуморно трудио да дати му таленат умножи што је могуће више. У своме школском учењу није се држао само скрипти и уџбеника, него је читао и многа друга дела од општеобразовног и светског културног значаја. До своје 24. године већ је читао дела Његоша, Шекспира, Гетеа, Волтера, Виктора Игоа, Ничеа, Маркса, Пушкина, Толстоја, Достојевског и других. Посебно је у Богословији био запажен својим оригиналним мислима о Његошу, кога је као песника и мислиоца волео и још у ваљевској гимназији добро простудирао. Својим говорничким даром млади Никола задивио је и своје колеге ученике и своје професоре у београдској Богословији. Нарочито својим говором на матурском опроштајном ручку у манастиру Раковици 1902. године.

За време школовања у Београду Никола је тешко живео и, због становања у мемљивом стану и слабе исхране, добио је шкрофуле, од којих је годинама патио. По свршетку Богословије, учитељевао је краће време у селима Драчићу и Лесковицама, више Ваљева, где је изблиза упознао живот и душевно расположење нашег српског сељака и где се спријатељио са свештеником Стеваном Поповићем, избеглим из Црне Горе, са којим је ишао по народу и помагао му у парохијским пословима. Летње распусте Никола је, по савету лекара, проводио на мору, тако да је тада упознао и са љубављу описао живот Срба у Боки, Црној Гори и Далмацији. Већ у Богословији помагао је познатом проти Алекси Илићу у уређивању листа „Хришћански весник“, у коме је и неколико година објављивао своје прве дописе и радове.

После тога, Никола буде изабран од стране Цркве да са другим питомцима, државним стипендистима, пође на даље школовање у Русију или Европу. Он изабере тада рађе студирање у Европи, на Старокатоличком факултету у Берну, а затим је наставио студије у Немачкој, Енглеској и Швајцарској, а нешто касније и у Русији. Свуда је жедно сабирао знање и тако стекао најшире и најбоље образовање свога времена. Духом својим он се надносио и над тајанственом мудрошћу далеког Истока, урањао у

Наставак на страни 21.

Слава КСС “Огњена Марија” – 31. јул, 2005.

Коло српских сестара прославили су своју славу свету великомученицу Марину, а у нашем народу познатија као Огњена Марија, у недељу 31. јула 2005. године.

Свету Литургију у нашој прелепој цркви, служио је отац Милан Милутиновић, а бројни појци су верно одговарали на јектеније. После службе, пресечен је славски колач а потом се прешло у сали на богат ручак. Гости су били дочекани на улазу у велику салу светосавског дома право српски и домаћински са кољивом, погачом и врућом ракијом, а овогодишња домаћица, сестра Љубинка Седларевић, је сваког госта лично дочекала и поздравила.

Окупило се више од 350 гости да сви заједно увеличамо и прославимо нашу заштитницу свету Марину, слава кола “Огњена Марија”. Водитељ програма Михајло Ковачевић замолио је госте да дочекају уз музику свештеника Милана, домаћицу Љубинку Седларевић, подпредседника ЦШО Витомира Обрадова и председницу КСС Пени Ковачевић. Домаћица је запалила славску свећу, а отац Милан помолио се за све и благословио ручак и славско весеље.

Овогодишња домаћица Љубинка Седларевић, се обратила следећим речима:

Часни оци ,драги гости,

Ја као домаћица славе заједно са сестрама Кола Огњена Марија желим вам срдачну добродошлицу и из свег срца захваљујем што сте нам указали част и својим присуством увеличали ово наше славље, уз славску свећу, колач и кољиво да прославимо нашу заштитницу свету Марину. Добродошли и живели!

После су следили делегати са својим поздравним речима, наравно ту су били и најмлађи, који су показали кроз фолклор да негују своје вековне обичаје.

Присутним гостима се обратила и председница КСС, Пени Ковачевић:

Драги наши гости!

Драго ми је што сте нам дошли заједно да прославимо нашу славу. Знамо да смо успели кад имамо подмладак, а данас хвала Богу то и имамо. Ово све што имамо је због велике жртве наших сестара које раде за добробит цркве а наравно не треба да заборавимо и браћу која раде око уређивања и улепшавања имања.

Срећна слава: чланице КСС Огњена Марија, са председницом Пени Ковачевић (трећа с лева у првом реду

За идућу годину, домаћинства се прихватила наша млада сестра, Зора Радовановић са својом породицом. Зора је иначе са својом црквом од малих нога и уједно је ко-ординатор наше суботње школе.

Добровољни прилози са славе КСС

Цвита Гавриловић	50	Бранка Шаревић	10	Драгица Кешић	20
Драгомир Кајтаз	20	Миличевић	10	Миле Косановић	15
Бошко Цвијетић	10	Славица	10	Милан Ранковић	20
Бранко Чонић	5	Борка Зарић	10	Лука Херцег	50
Љубомир Ђуркић	5	Михајло Стефановић	20	Ђорђе Маринковић	100
Милица Бабић	5	Лука Петровић	20	ФК Fitzroy "Србија"	100
Вера Богдановић	20	Бошко и М. Ђорђевић	50	КСС Geelong	50
Ружица Зубић	10	Ђорђе и П.Аралица	40	КСС Brunswick	50
Славица Јоксимовић	5	Радисав Живановић	20	КСС Wodonga	50
Ровина Маслаћ	30	фамилија Савић	50	КСС Yallourn North	50
Весна Стефановић	10	Бранислав Савић	20	ЦШО Света Троица (YN)	50
Клара Пајић	10	Љиљана Савић	20	ЦШО. Петар и Павле (W)	100
Родољуб Буцало	50	Мировић	10	ЦШО Никола (G)	50
Ранка Бошњак	20	Милан Вукобратовић	10	ЦШО Св.Стефан Деч (CD)	50
Олга Симић	20	Весна Сладојевић	10	Српска Народна Одб.	50
Споменко Будеша	20	Божо Мирковић	10	Бранка Лукић	20
Цвија Будеша	20	Томо Калађурђевић	10	Радина Маноски	20
фам. Сталетовић	20	Веселка Миловић	10	Мара Ђурић	20
Споменка Кајтаз	20	Мићо Кулинчевић	20	Ристо и Вас. Поповић	40
Соња Стојановић	20	Серафим и Рад. Грујић	20	Иван Игњатовић	50
Кети Стојановић	15	Благоје Богдановић	20	Милан и Вера Кљајић	20
Борис и Е. Стефанов	20	Костадинка Пиргић	10	Евица Пантић	10
Ђорђе Белић и фам.	30	фамилија Касемовић	50	Снежана Дербогосијан	20
Лазо и В. Јузбашић	20	Стојанка Сворцан	10	Драги Станишевић	20
Божо Ковач	20	фам. Суботић	20	Вито Обрадов	20
Перо и М. Дамјанац	20	фам. Бјелановић	20	Мијо Талијан	10
Вито Новаковић	20	фам. Вукмировић	50	Лазо Марјановић	20
Станојка Гојковић	15	Нага Момчиловић	40	Влада и Вал. Остовски	30
Перо Гојковић	10	Стојана Харис	20	Богдан Роквић	10
Трифун и Вера Чича	40	Раде и Б. Живковић	25	Видоје Обрадовић	20
Михајло Томић	20	Драган и Војна Триван	20	Кова Ковачевић	10
фамилија Буквић	50	Дмитар Врањешевевић	20	Вера Станковић	10
Ђорђе и К. Козић	50	Бранка Живковић	20	Ранка Ковачевић	10
Мила Илић	20	Перка Ђукић	20	Сребренко Ковачевић	10
Миросл. Стојановић	30	Никола и Вера Бараћ	20	Раде Добрић	20
Марко Бањанин	20	Милан и Гоца Штета	20	Александар Лукић	10
Лука Драгојло	20	Јасмина Лазић	10	Милка Мимић	10
Митар Козомара	20	Трајче Божиновски	20	Миле Митровић	20
Милош Дакић	20	Славица Михајловић	10	Стефан Овука	20
Грозда Ђукић	10	Милица Миленковић	20	Милева Дрљача	20
Григ. и Д. Хешков	25	Станиша Јовановић	20	Даринка Степановић	10
Раде Јоветић	20	Радмила Цвијетић	10	Душко Вукадин	20
Новак Гламовић	20	Анђа Коучин	10	Предраг Миловановић	20
Розина Петровић	10	Манојло Поповић	30	фамилија Рупар	40
Станија Мировић	10	Душан Шолаја	50	Милан и Бранка Буквић	50
Нада Докмановић	10	Никола и Н Вујанић	25	Љубинка Седларевић	50

Душан Магазин	20	Милан Јеврић	40	Бранислав и Б. Љиљак	50
Неђо Килибарда	20	Иванка Ђукић	50	Раде Вигњевић	20
Јованка Аврамовић	10	Музика Весељаци	20	Гојко Лазић	10
Јово и Л. Ченурија	20	Михајло Ковачевић	50	Божо и Ката Марковић	20
Милош Ковачевић	30	Саво Лончаревић	10	Милева Зечевић	30
Фамилија Дидић	20	Марко Мијатовић	20	Саша Јовановић	20
Бранко Лукић	20	Раде Крстић	20	Василије Живак	30
Светомир Трајковић	20	Седларевић	20	Јован и З. Радовановић	50
Нада Гавриловић	20	Гашић фамилија	20	Славиша Илић	30
Тозо Младеновић	40	Душан Тешић и фам.	50	Ђорђе Ђукић	20
Маја Микић	20	Лука и Јов. Николић	20	Марко Араповић	20
Аца Крстић	20	Благородна Црјенко	5	Радомир Глигоревић	5
Јездмир Јовић	20	Перо Павловић	40	Тихомир Глигоревић	20
Лазо Вигњевић	10	Раде Челебичанин	50	Обрад Глигоревић	10
Ранко Мајуновић	10	Јово и Анђа Ракић	20	Предраг Глигоревић	20
Благица Смиља	20	Стојанка Пајић	10	Ненад Глигоревић	10
Ристо и К. Кујунџић	20	Слободан Чолић	30	Обрен Варагић	10
Илија Стринић	20	Мирко Бркић	20	Арсеније Лежајић	15
КСС St Albans	50	ЦШО St Albans	50		

Прилог за *Светосавник*: Мира Коичин: \$20

Крштење Наташе Рупар

Дугогодишњи члан управе ове ЦШО, г. Бранко Рупар, крстио је друго дете, Наташу, у нашем светом храму 25. јуна 2005. године. Кум је био млади адвокат из Канбере, г. Зоран Јовановић.

После обреда свете тајне Крштења, наставило се са гозбом у кругу породице, кумова и пријатеља.

Кумови Јовановићи са кумчетом Наташом Рупар после крштења

Породица Рупар: Александар, Бранко, Душица и новокрштена Наташа

старе религиозно-философске књиге древне Индије. Све сабрано знање из многих извора сажео је и прерадио у себи, у својој дубокој и мисаоној души и онда, са својственом му оригиналношћу, износио на јавност и предавао другима. Отуда, и најмањи његов спис, свака његова усмена и писана реч, открива необично ретку ерудицију и мисаоност. Такву богату ризницу знања и мудрости могао је да сабере и оригинално изрази само један заиста генијални ум и памћење.

Своје студије у Берну у Швајцарској Никола је, у својој 28. години, крунисао докторатом из теологије, одбранивши дисертацију под насловом *Вера у Васкрсење Христово као основна догма Апостолске Цркве*. Може се рећи да је и сав свој потоњи живот проходио у знаку Крста и Васкрсења Христовог. Следећу 1909. г. Никола је провео у Оксфорду, где је припремио докторат из философије, и затим га у Женеви, на француском, и одбранио (*Философија Берклија*).

Вративши се из Европе Никола се, у јесен 1909. године, тешко разболи од дизентерије. У болници је лежао око 6 недеља, али је тада говорио: „Ако је моја служба Господу потребна, Он ће ме спасти“. Тада је себи и Богу дао реч да, ако оздрави, замонашиће се и тако служити Богу и своме народу у Цркви. Као већ познати доктор теологије и философије, он се заиста ускоро и монаши у манастиру Раковици и постаје јеромонах Николај (20. децембра 1909), стављајући свецелог себе, сво своје знање и способности у службу Богу, Цркви и своме Српском народу.

По повратку са студија требало је, по тадашњем закону, да нострификује дипломе, али како није имао пуну свршену гимназију, морао је полагати седми и осми разред и велику матуру, да би тек онда могао предавати у Богословији. Комисија пред којом је полагао, по речима једног њеног члана, „слушајући његово излагање о Христу, остала је запањена, и нико га ни једне речи више није упитао“. Ипак, пре но што је постао суплент у Богословији, упућен је од Митрополита Србије Димитрија у Русију, где је провео годину дана, учећи и путујући по широкој Русији и упознајући њен црквени живот, душу руског човека и његове светиње. За то време написао је и своје прво веће дело-студију *Религија Његошева*.

Као суплент Богословије Св. Саве у Београду Николај је предавао философију, логику, психологију, историју и стране језике. Но он није могао сав стати и остати у оквирима Богословије. Зидови учионице били су тесни за њега. Он зато почиње да пише, говори и објављује. Млади и учени јеромонах почиње са сјајним беседама по београдским и другим црквама широм Србије, па онда држи и предавања на Коларчевом универзитету и

другим местима. Говорио је углавном на теме из живота, али на начин невиђен до тада и зато потресајући за интелигенцију ондашње Србије. Истовремено, Николај објављује у црквеним и књижевним часописима своје чланке, беседе и студије: о Његошу, о Ничеу, Шекспиру и Достојевском и на друге философско-теолошке теме.

Својим снажним религиозно-црквеним и националним иступањима у јавном животу ондашње демократске и слободарске Краљевине Србије, Николај је изазвао дивљење и поштовање код многих, али није већ тада био ни без непријатеља и завидника. Не само цела Србија и Београд, него и остали југословенски крајеви говорили су тада о младом јеромонаху и ученом беседнику Николају. Тако је године 1912. позван у Сарајево на прославу српске „Просвете“, где је одушевио босанско-херцеговачку омладину и упознао се са највиђенијим представницима тамошњих поробљених Срба: Ћоровићем, Дучићем, Шантићем, Грђићем, Љубибратићем и другима. Познате су тадашње његове речи да су „својом великом љубављу и великим срцем Срби Босанци анектирали Србију Босни“, што је у ери аустријске анексије било изазовно, па је при повратку у Београд скинут са воза у Земуну и задр‘ан неколико дана. Исте аустријске власти нису му дозволиле да следеће године отпутује у Загреб и говори на тамошњој прослави Његоша, но његова је беседа ипак у Загреб доспела и била прочитана. Како тврди Дедијер (у делу *Сарајевски атентат*), на Николајевим *Беседама под Гором* младобосанци су се заклињали као над Јеванђељем.

Народни рад Николајев наставља се још више кад ускоро малена Србија ступи на голготски пут ратова за ослобођење и уједињење Српског и осталих Југословенских народа. У судбоносним данима ратова, од 1912. до 1918. године, Николај живо и активно учествује (у време Балканског рата он држи *Беседе изнад греха и смрти*). Он не само да будним оком и душом прати развој догађаја, на бојишту и у позадини, држи одговарајуће беседе и крепи и теши народ у натчовечанским борбама и ратним страдањима, него и сам лично у свему томе учествује као хуманитарни добровољац и помоћник пострадалима у рату, у болестима и сиромаштини (своју је плату уступио др‘ави све док рат траје). Његови тадашњи говори (*Беседе „Изнад греха и смрти“*) могу се поредити са Перикловим говорима у древној Хелади, говореним у славу палих за отаџбину.

Николај је живо и активно учествовао и у тадашњем црквеном животу, мада је имао не мало критичких примедби на рад и понашање извесних црквених људи. Његова је, међутим, критика била позитивна (он се убрзо

разишао са протом Алексом из „Хришћанског весника“ због негативних погледа овога на стање у Српској Цркви) и таква је остала до краја живота. Пророчки дух овог Апостола и Пастира надилазио је високо своје противнике и завидљивце, без којих, истина, није био до краја живота, па ни данас. Међутим, Николај је увек радо и лако праштао својим непријатељима.

Априла месеца 1915. године Српска влада је упутила Николаја из Ниша у Америку и Енглеску (где је остао до априла 1919) у циљу рада на националној ствари српској и југословенској. Са својственом му мудрошћу и речитошћу, користећи и своје знање језика, мудрост и популарност, Николај је западним савезницима приказао Голготу Србије, говорећи и о манама Српског народа, које је аустроугарска пропаганда преувеличавала, али и о врлинама Српске душе, које су непријатељи прикривали. Он је по Америци, и затим Енглеској, држао бројна предавања: у црквама, универзитетима, хотелима и по другим установама, борећи се на тај начин за спас и уједињење Срба и Јужнословенских народа. Већ августа 1915. године он је на великом збору у Чикагу објединио и придобио за југословенску ствар (програм Југословенског одбора) велики број народа и свештенства, и то не само православног, него и римокатоличког, унијатског и протестантског, који су тада јавно изразили жељу за ослобођењем и уједињењем са Србијом.

Велики број добровољаца из Америке отишао је тада на Солунски фронт, тако да заиста није неосновано оно изнето мишљење (од енглеског начелника армије) да је „отац Николај био трећа армија“ за српску и југословенску ствар, јер је његов допринос тада заиста био велики. Михаило Пупин је тада рекао: „Оно што је у Средњем веку за Србију учинио Свети Сава пред иностранством, то је ових дана учинио Николај пред Англосаксонцима“. Николај је у ово време износио и идеју о уједињењу свих Хришћанских цркава, и од тада се он посебно спријатељио са Англиканском црквом у Енглеској и Епископалном у Америци. Такође је у то време помагао и групу наших студената у Оксфорду, где је једно време и предавао.

По завршетку рата, док је још био у Енглеској (до априла 1919), изабран је (12/25. марта 1919) за епископа Жичког, одакле је убрзо, крајем 1920, премештен на Охридску епископију. Он је такође много допринео и уједињењу наших помесних црквених јединица на територији новостворене државе (од које често није имао ни разумевања ни нарочите подршке).

Следећих година као епископ слан је у многе црквене и народне мисије:

у Америку (где је од јесени 1921. био администратор новостворене српске Америчко-канадске епархије, кад је покренуо и иницијативу за подизање манастира Св. Саве у Либертвилу); затим у Атину и Цариград и Свету Гору, па опет у Америку и Енглеску, где је свуда имао веома плодну делатност, о чему постоје и безбројни документи и сведоци. Николај је учествовао и на конференцијама за мир, на екуменским црквеним сусретима и скуповима, на конференцијама Хришћанске заједнице младих у свету, на Свеправославним консултацијама (као у Ватопеду 1930. године).

Но нарочито треба истаћи Николајев архипастирски духовни рад у Охриду и Битољу, а затим и у Жичи, где ће бити враћен 1934. године, по жељи Архијерејског Сабора и народа. Тек као епископ Охридски и Жички, Николај развија своју пуну и праву делатност у свим правцима црквеног и народног живота, не занемарујући притом ни свој богословско-књижевни рад.

Посебно је на Владику Николаја деловао древни Охрид, колевка словенске писмености и културе на Балкану — „овај свештени град, са својом великом плодотворном прошлoшћу и доста скученом садашњoшћу“, како је сам Владика говорио. На Николаја је већ била извршила добар утицај православна Русија са својим светињама и светим подвижницима. Сада је тај утицај наставио и употпунио побожни Охрид и суседна му Света Гора, коју је христочежњиви Владика сваког лета редовно посећивао. Света Гора и дела Светих Отаца, која је у ово време Николај нарочито много читао и проучавао, извршили су на њега последњи и трајни православни утицај. Може се с правом рећи да се управо овде, у Охриду и Светој Гори, код Николаја догодила дубока унутрашња промена и преображај, који се од тада изражавао и видљиво, а и непосредно је запажен од простих и побожних људи.

Ово се унутрашње духовно препорођење огледало и споља у свему: у Николајевом говору, понашању, чак и одевању. Ранији млади јеромонах др Николај Велимировић настојао је да око себе све импресионира, привуче и очара. Обучен у блиставу мантију, неговане косе и понашања, речит и раскошан у говорништву, то је био Николај из „преохридског“ периода. Таквога га видимо у *Речима о Свечовеку*, једној од ретко умних и дубоких књига новијег Српства, али махом само мисаоној и философској, но још увек недовољно духовној и православној, каква су његова дела од Охрида и Жиче па надаље (*Омилије, Охридски Пролог, Мисионарска писма, Касијана*). Од Жиче и Охрида, па опет Жиче, потиче и тече сав његов даљи архипастирски и духовни рад са православним народом, богомољцима и

монаштвом.

У овом другом периоду свога живота, Николај отура од себе и свог народа разне облике туђинштине и површног западњаштва. Њега у целини обузимају и прожимају топле струје Православља, одушевљава га и плени прекрасни и спасоносни лик Христов и црквенонародна делатност Светога Саве. Светска слава му постаје ништавна, људске похвале отужне, претерано негован књижевни израз личи му на празнословље, а светско мудровање на духовно убоштво и просјаштво. Ово не значи да се Владика „упростачио“, него да се продуховио и поједноставио. За њега Христове речи: *Ја сам Путь, Истина и Живот* (Јн.14,6) постају све и сва. Он се од свега окреће Христу и својем богоу, једном црквеном народу. У њему се збива истински унутрашњи препорођај, ново рођење и зачетак *светога Житија*. Христос је за њега Живи Бог који њега и душе око њега дубоко препорађа. Од Николаја генија започиње Николај светитељ.

И управо је то било оно што је људе њему привлачило и око њега окупљало и држало. Нажалост, ни тада Николај није био без честих непријатеља, клеветника и подметача. Но он је и тада, као и касније, све то превазилазио својим отвореним и јасним живљењем и делањем пред лицем Божијим и лицем свога народа.

Можда би, без овог охридског и жичког прелома, Николај остао само велики и усамљени геније у нашем народу, као бор у планини, без премца и такмаца. Но тешко да би постао народни „Деда-Владика“, „Свети Дека“, Владика Обновитељ и Препородитељ — Нови Српски *Златоуст*. Златоуст не само по речи и беседништву, него и по делању и пастирствовању, по апостолском и мартирском сведочењу Христа ради. Николај је, као некада Свети Сава, полако постајао светла и света савест читавог Српског народа, и за своје и за будућа поколења. Јер, Српски верујући народ је несумњиво примио и усвојио Владика Николаја као свога духовног вођу, као Божијег пророка и светитеља, и нико га из верујуће народне душе и срца неће истиснути ни избрисати. А што се тиче извесних старијих и новијих напада на њега, сам Владика је једном показао како на то треба гледати. Наиме, после напада и тешких увреда нанетих му од стране чак и једног епископа, Николаја је у Жичи посетио један новинар *Политике* и замолио га да нешто каже тим поводом. „Епископ Николај ме је дуго гледао, не говорећи ништа. Тај поглед и то ћутање били су ми јаснији одговор него било која реченица“. (*Политика* бр. 11344; 29. 1939).

Из овог периода потичу многа капитална дела Владике Николаја, о којима би требало говорити много опширније. Овде их вреди само

споменути, као и она друга, не мање значајна пастирска, добротворна и општенародна дела Владике Охридског и Жичког, као што су: његов рад са побожним нашим народом и посебно са богомољцима, његово обнављање многих порушених, запуштених или полупразних манастира у Охридско-Битољској и Жичкој епархији, његово обнављање и подизање гробаља, споменика, чесама и других добротворних народних установа и задужбина. Нарочито треба истаћи његов рад са сиромашном децом и ђацима.

Остало је и до данас познато њиме основано и до рата подржавано склониште и хранилиште за сиромашну и сироту децу, без разлике нација и вера, у Битољу — познати Декин „Богдај“, који је успешно водила социјална радница Нада Аџић, потоња игуманија у манастиру Враћевшници мати Ана. Позната је Владичина дечја песма из „Богдаја“:

„Ми смо мали Битољчани малишани сиротани кућа нам је баш на крају у Богдају ка’ у Рају, у Богдају“.

Николај је слична дечја хранилишта сиротишта, прихватилишта за сирочад и сиротињу отворио и у Краљеву, Чачку, Горњем Милановцу и Крагујевцу, у којима је било смештено пред рат око 600 сироте и сиромашне деце. Уопштено речено, Епископ Николај је био велики обновитељ јеванђелског у црквеног живота, литургијског, подвижничког, добротворног и монашког живота, сходно живом православном предању. За Николаја је, по сопственим речима, Јеванђеље било покретач и мерило свега: „кључ за разумевање свих времена и судбина, како појединаца тако и народа“.

Николај је из Охрида и Жиче развио и многострану свеправославну и међуцрквену делатност. Тако је учествовао 1930. године на Предсаборној конференцији Православних Цркава у манастиру Ватопеду. Затим је радио на обнови опште’итељног начина’ивота у манастиру Хиландару. Бивао је често на међународним сусретима младих хришћана у свету и на више екуменских сусрета и конференција у свету (но без компромиса у правој вери). Такође је настојао да одржава добре односе са православном браћом Бугарима и Грцима, као и добре међухришћанске и међуверске односе у предратној Југославији.

На жалост, због антиправославне и антисрпске политике Стојадиновићеве владе у старој Југославији, Николај је морао бити умешан и у познату „Конкордатску борбу“, наметнуту Српском верујућем народу и Цркви од владе и полиције Стојадиновића и Корошеца. Победа у тој борби и рушење Конкордата углавном је било дело Владике Николаја, а то је имало широког одјека у масама нашег верујућег народа.

Николај је, уз Патријарха Гаврила, имао свој удео и у обарању антинародног пакта владе Цветковић-Мачек, због чега је од народа био поздрављен, а од окупатора Немаца посебно омражен. По тврђењу генерала Лера, Хитлер је због тога лично наредио хапшење Епископа Николаја и Патријарха Гаврила 1941. године.

Николајева делатност, његову усмену и писану реч Српски народ пратио је пажљиво и са љубављу; његова су дела читана и умножавана, препричавана и дуго памћена. И данас можете чути у народу мноштво изрека Николајевих, мноштво поучних речи и анегдота о њему. Како рече отац Рафаило из Овчара: „Свака му је за Псалтир била“. Богатство у Богу — то је оно што је освајало душу српског човека код Владике. Зато је он и могао да изврши онако грандиозни утицај на наш народ, јеванђелски утицај, који је организму Српске Цркве и народа помогао да издржи тешка времена страдања која су затим дошла, а то је најпре немачка окупација и усташки геноцид над Србима, а затим безбожни комунистички терор.

Николајев значај се осетио нарочито после Другог светског рата, па све до данас, а вероватно ће га бити што даље све више. То што су га комунисти безочно нападали и клеветали, и што данас неки у Београду, посткомунистички неокомунисти и европски лакеји, постмодернисти и мондијалисти, нападају, то је само неизбежна прашина коју увек мали и ситни људи бацају на Свете и Светле Ликове Христових људи, какав је био и остао Николај — нови Апостол Српски после Светога Саве.

Вишеструки плодни рад и утицај Владике Николаја на добробит Српског народа и његове Светосавске Цркве прекинуо је, рекосмо, пожар Другог светског рата, који је међу првима захватио и нашу Отаџбину, и чији смо сведоци многи од нас, па и ми као деца. Капитулација старе Југославије затекла је Николаја у манастиру Жичи. Од првих дана окупације Владика је, као и његова Света Жича, делио тешку судбину свога народа, раскомаданог и немилосрдно уништаваног.

Николај је од Немаца ухапшен већ на Петровдан (12. јула) 1941. године и одмах конфиниран у манастир Љубостињу, а затим је пребачен у строжији затвор у манастир Војловицу код Панчева и заточен тамо заједно са Патријархом Српским Гаврилом Дожићем, строго контролисани оружаном немачком стражом. У условима заточеништва Владика Николај је страдао више душом него ли телом, проводећи дане и ноћи у сузним и вапајним молитвама Богу за спас свога народа и читавог рода људског. (Сачуван је из тих дана, у једној свесци, Николајев „Молебни канон и Молитва“ Пресветој Богородици Војловачкој, као и касније написане, у Бечу јануара

и фебруара 1945, већ познате „Три молитве у сенци немачких бајонета“, забележене на корицама Јеванђеља у Српској цркви у Бечу).

Немци су, 14. септембра 1944. године, Владику Николаја и Патријарха Гаврила спровели из Војловице у злогласни концентрациони логор Дахау, где су они остали до пред сам крај рата. У Дахау су доживели све страхоте овога пакла на земљи, а о њиховом тамошњем страдању и патњама, о трајном нарушењу њиховог здравља сведоче и многи очевидци, а и они сами у својим потоњим казивањима, усменим и писаним. Остало је сведочење једне школоване побожне Рускиње, Милице Зернов, о јављању Бога Николају у Дахау. (Види напред, стр. 198-9).

Крајем јануара 1945. били су доведени у Беч, да би учествовали у неким немачким плановима, али су то они одбили. Потом су, уз пратњу немачке војне безбедности, посетили логоре Срба избеглица и избегличке војске у Словенији и Италији. Обојица су коначно ослобођени тек 8. маја 1945. г. од стране савезничке 36. Америчке дивизије. Неко време после тога потуцали су се по западним земљама, а затим се Патријарх вратио у земљу, на кормилу Српске Цркве, док је Николај кренуо тешком и трновитом стазом емиграције, потуцајући се од немила до недрага по белом свету. У срцу и души носио је топлу љубав према своме народу и Отаџбини, распињан дубоком носталгијом и жељом да у својој земљи буде сахрањен.

Скоро скрхан душевним и телесним болом, Николај је дошао у Америку током 1946. године, где је од тада чешће побољевао и врло се често жалио на болове у ногама и по леђима, што су биле последице логорских патњи и мучења (о чему нам је лично сведочио и један руски јеромонах, који је прислуживао оболелог Владику у Св. Тихоновској семинарији у Саут-Канану и видео модрице по његовим леђима, када га је пре сахране облачио).

Ипак, и у Америци је Николај нашао снаге за свој мисионарски и црквени рад, па је и путовао по пространствима Америке и Канаде, храбрећи малаксале, мирећи завађене и поучавајући јеванђелској вери и животу многе богоискатељне душе. Сви православни и други хришћани у Америци високо су ценили његов мисионарски рад, тако да је с правом увршћен у Апостоле и Мисионаре Новог Континента, како је рекао о. Александар Шмеман, и како је живописан на икони и фресци *Сабора Светих Северне Америке*. Николај је и у Америци наставио своју списатељску и богословску делатност, како на српском тако и на енглеском језику. Из овога времена потичу његова дела *Касијана*, *Земља Недођија*, *Жетве Господње*, *Диван* и његово последње, недовршено дело *Једини Човекољубац*. Из Америке је стизао да колико може помогне и нашим манастирима и појединцима у

Старом крају, шаљући скромне пакете и прилоге, нарочито у црквеним стварима и потребама.

Владика Николај је у Америци и повремено предавао: у привременој српској Богословији у манастиру Св. Саве у Либертивилу, у њујоршкој Академији Св. Владимира и у руским Богословијама Свете Тројице у Хорданвилу и Св. Тихона у Саут Канану, у Пенсилванији. У овој последњој је и окончао свој земаљски живот.

Упокојио се мирно у Господу, рано у недељу, на покладе 18/5. марта 1956. године. Био је устао са постеље и спремао се молитвом за служење Свете Литургије, и тако на молитви је и преминуо, прешавши из земаљске у Небеску Цркву да тамо Богу служи вечну Небеску Литургију. Из манастира Св. Тихона пренет је затим у манастир Светог Саве у Либертивилу и сахрањен крај олтара цркве, на јужној страни, 27. марта, уз присуство великог броја Срба и других православних верника широм Америке.

У нашој пак земљи, на вест о „Декиној“ смрти, звонила су звона по многим црквама и манастирима и слушени су четрдесетодневни парастоси и помени. Помињемо овде, на крају, и јавно изражену жељу Владике Николаја да буде пренет у своју вољену „Домају“ и сахрањен „тамо где је и прво буквар учио“, то јест у манастиру Ћелијама у своме вољеном Лелићу.

О Николају као *Светитељу* први је у Српском народу јавно почео да говори о. Јустин (Поповић) још 1962. године, нарочито на редовним годишњим парастосима у цркви-задужбини у Лелићу. Такође га је руски Владика у Америци Св. Јован (Максимовић) назвао (још 1958) „великим Светитељем и Златоустом наших дана и Васељенским Учитељем Православља“.

По жељи побожног народа Шабачко-ваљевске епархије, а на захтев Америчким властима Николајевог синовца Тиосава Велимировића, мошти Св. Владике Николаја пренете су из САД у Србију 3. маја 1991, где их је на аеродрому у Београду дочекао Његова Светост Патријарх Српски Г. Павле и бројни архијереји, свештенство, монаштво и народ, а такав и још већи дочек био је и у Храму Св. Саве на Врачару (3-5. маја), затим у Светој Жичи (5-12. маја), одакле су Св. Мошти пренете у родно село Лелић (12. маја 1991. г.) и положене у његову цркву Задужбину посвећену његовом Небеском Заштитнику — Св. Николају Мирликијском, где и данас почивају у ковчегу (крај десне певнице).

**Свети оче Николаје,
моли Бога за нас!**

ВЕНЧАЊЕ ЈОВАНА И ВЕСНЕ

После дужег исчекивања, Лазар и Смиља Марјановић направише свадбено весеље својој кћерки Весни 23. јануара 2005. Венчање је обавио о. Милан Милутиновић у нашем светом храму. Удала се за финог Србина Јована Пењина. Иначе, Весна је дуго година играла у фолклорној групи "Авала", а њени родитељи су вредни чланови наше ЦШО.

Нека ове дичне младенце Бог благослови сваким добром, а највише слогом и љубављу, а ускоро да дедове и бабе обрадују са унучетом.

КРШТЕЊЕ ЈЕЛЕНЕ СИМИЋ

Иако са малим закашњењем, Јовица и Милица Симић крстише своју кћерку мезимицу Јелену у нашем светом храму 6. фебруара 2005. године. Кум је био Лазар Марјановић са супругом Смиљом.

"Мала" Јелена је већ почела да игра фолклор са своја два старија брата.

Нек је срећно крштење и сретно кумство!

Кум Лазар Марјановић и мала Јелена Симић за време крштења

ВЕНЧАЊЕ АЛЕКСАНДРА И МАЈЕ

Породица Стевановић, Чедомир и Томана оженише сина Александра у нашој цркви 8. маја 2005. са дивном девојком Мајом Поповић. Свету тајну брака обавио је прота Драгомир Шиповац, а кум младенцима је био Чедомир Вучић.

После венчања наставило се са великим свадбеним весељем уз обиље музике и музичара, пошто је Александар врстан хармоникаш.

Стевановићима честитамо снају, а Поповићима зета, надајући се да ће их ускоро обрадовати са приновом.

Све је било “како царски ваља и требује”, а ми се молимо Господу да их подржи у слози и љубави.

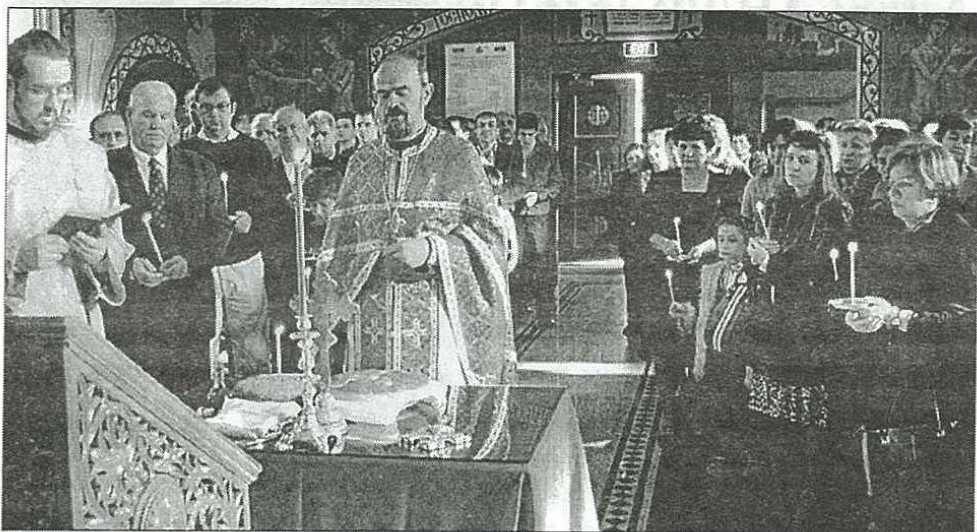
КРШТЕЊЕ АЛЕКСЕ БУЛАТОВИЋ

Душан и Мирјана са кћеркама и кумовима Миропомазање мале Алексе

У недељу 26. јуна 2005. Душан и Мирјана Булатовић крстише своју другу кћерку. Кум је био Миле Вигњевеић. После крштења наставило се са весељем у малој сали Светосавског дома.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВИДОВДАНА - GREENSBOROUGH

Наша ЦШО је одржала помен у храму Светог Саве у недељу 26. јуна 2005. Свету литургију је служио прота Драгомир Шиповац са ђаконом Владиславом. Црква је била пуна српског народа.

После Помена прешло се у велику салу где су сестре све послужиле ручком, а затим је одржана Видовданска академија, коју је водила наша учитељица Драгана Килибарда. У сали је било присутно око 300 особа.

Весна Бошњак

Младен Манигода

Милица, Бранислава и Љубица

Наташа Стефановић

Катарина Добрић

Марко Касемовић

Николина Кајтас

Средња Ф Г "Авала"

Четири ученице
Српске школе "Свети Сава":

Јелена Аврамовић,

Звездана Бутина,

Драгана Бјелановић и

Јелена Будеша

рецитују народну песму:

"Слуга Милутин"

Сања Буцало

Јелена Будеша

ШКОЛСКА ДЕЦА КОЈА СУ РЕЦИТОВАЛА НА ВИДОВДАНСКОЈ АКАДЕМИЈИ

Јелена Будеша
Сања Буцало
Младен Манигода
Весна Бошњак
Николина Кајтаз
Марко Касемовић
Марко Ранковић
Катарина Добрић
Марко Ранковић
Наташа Стефановић

Бранислава Вукмировић
Љубица Вукмировић
Милица Вукмировић

Звездана Бутина
Драгана Бјелановић
Јелена Аврамовић
Јелена Будеша

Бог да прости
Ја сам Српче мало
Деда и унук
Косовски праведници
Српска мајка
“Сине Марко, једини у мајке”
Брат и сеја
Србин
Моле се Богу
Три добра Јунака

Кнежева клетва

Слуга Милутин

Багер са гуменим гусеницама

- TIPPER &

EXCAVATOR HIRE

- EARTH MOVING

- FOUNDATIONS

- CONCRETE BREAKER

- TOP SOIL SUPPLY

vukovic excavations

ILIJA
0402 452 206

STEVE
0417 507 752

**Ако вам треба багер или камион или обадвоје назовите:
ИЛИЈА: 0402 452 206 или СТЕВО: 0417 507 752**

TAXATION

Public Accountant - Registered Tax Agent

Испуњавамо све врсте пореза. Чек добијете за 14 дана.

588. Plenty Rd. PRESTON, VIC. 3072

Милан Вековић-Тел: 9478 1915

CONCRETE

Мајстор за све врсте бетонских радова.

Вуле Богуновић

Тел: 9434 5190 - Мобилни: 0408-365 214

BEOGRAD

Online

www.beograd.com.au

* BOOKS

* КЊИГЕ

* CD'S

* CD

* MOVIES

* ФИЛМОВИ

Нина и Ђорђе
Петровић

Shop7, Dandenong Arcade
236 Lonsdale St.

DANDENONG, VIC 3175

Phone: (03) 9793 9755

157 Gertude St.

FITZROY, VIC 3065

Phone: (03) 9419 2266

BOND'S

BONDS SCREENS & DOORS

Pty. Ltd.

Suppliers and Installers of:

*SECURITY DOORS HINGED & SLIDING *SECURITY WINDOW GRILS

*FLY SCREENS *PORCH ENCLOSURES *ROLLER SHUTTERS

НИКОЛА ИВАНЧЕВИЋ: Phone: 9350 7350; Mobile: 0408 159 912

1/26-28 Norfolk Court, Coburg, Vic. 3058

R & D FENCING & SUPPLIES

ABN 16 447 834

Pailing Fencing, Picket Fencing & Gates

Рагенко Суботић Phone: (03) 9436 4073

Mobile: 0402 216 821

SVETOSAVNIK

ST. SAVA PARISH PUBLICATION

212. Diamond Creek Rd. GREENSBOROUGH, VIC. 3088

Грб Немањића

ГРБ ДИНАСТИЈЕ НЕМАЊИЋА
фреска у цркви "Свети Сава", Greensborough